

ตำรา ศัลยศาสตร์

พื้นฐานศัลยศาสตร์และอาการของโรคศัลยกรรม
สำหรับแพทย์เวชปฏิบัติทั่วไป

**Essential Surgical Symptomatology
and Sciences for General Practitioner**

ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2

10033630

ห้องสมุด วทบ.สุรินทร์

บรรณาธิการ

วุฒิชัย ธนาพงศธร

ปริญญา อัครานุรักษ์กุล

ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

Copyright@2011

สารบัญ

		หน้า
Part 1	Principle and Basic surgical sciences	1
บทที่ 1	การประเมินสภาพคนไข้ก่อนผ่าตัด Preoperative surgical assessment	ปริญา อัครานุรักษ์กุล 3
บทที่ 2	ระบบกลไกของของเหลว เกลือแร่และสารอาหาร Fluid electrolyte and nutrition	วิชิต วิริยะโรจน์ 11
บทที่ 3	ระบบการแข็งตัวของเลือดและการให้สารเลือด Hemostasis and transfusion	ดลฤดี สองทศ 29
บทที่ 4	สรีระวิทยาของสภาวะช็อก Shock : Physiologic perspective	สมเกียรติ วัฒนศิริชัยกุล 41
บทที่ 5	พยาธิสภาพของความดันในช่องกะโหลกศีรษะสูง Pathophysiology of increase intracranial pressure	ภูงศค์ อิศรกุล 59
บทที่ 6	กายภาพและสรีระวิทยาด้านศัลยกรรม Practical surgical anatomy and physiology	สมเกียรติ วัฒนศิริชัยกุล 69
บทที่ 7	กระบวนการหายของแผลและการดูแลบาดแผล Wound healing and care	เฉลิมเกียรติ รวีภควัต 99
บทที่ 8	การติดเชื้อด้านศัลยกรรม Surgical infection	วุฒิชัย ธนาพงศธร 117
บทที่ 9	ภาวะแทรกซ้อนหลังการผ่าตัด Postoperative complications	ปริญา อัครานุรักษ์กุล 133
Part 2	Common surgical symptomatology and Common surgical diseases	141
บทที่ 10	การอักเสบของผิวหนังและเนื้อเยื่อจากการติดเชื้อ Skin and soft tissue infection	วุฒิชัย ธนาพงศธร 143
บทที่ 11	ก้อนที่ผิวหนังและก้อนใต้ผิวหนัง Skin and subcutaneous mass	วุฒิชัย ธนาพงศธร & นพรัตน์ รัตนวราท 153
บทที่ 12	ก้อนที่คอ Neck mass	วิฑูรย์ อังกิจไพบูลย์ 167
บทที่ 13	ก้อนที่เต้านม Breast mass	ดลฤดี สองทศ 183
บทที่ 14	ก้อนที่ท้อง Abdominal mass	ธวัชชัย ตูลวรรธนนะ 197
บทที่ 15	ก้อนที่ถุงอัณฑะ Scrotal mass	อนุรักษ์ ดาวลอย & สมเกียรติ นามประดิษฐ์ 203
บทที่ 16	กลืนลำบาก Dysphagia	วิชิต วิริยะโรจน์ 217
บทที่ 17	ปวดเจ็บหน้าอก Chest pain	ณรงค์ชัย ยิงค์ศักดิ์มงคล & ชัชดนัย มุสิกไชย 231

บทที่ 18	ปวดท้อง Abdominal pain	ณรงค์ชัย ยิ่งศักดิ์มงคล	243
บทที่ 19	ปวดบริเวณปากทวารหนัก Anal pain	ภาสกร ผาสุขดี	255
บทที่ 20	ตัวเหลืองตาเหลือง Jaundice	วิชุด วิริยะโรจน์	273
บทที่ 21	อาเจียนเป็นเลือด Hematemesis	เฉลิมพร โรจน์รัตน์ศิริกุล	285
บทที่ 22	ถ่ายเป็นเลือด Bleeding per rectum	บัลลังก์ มัยเผือก	295
บทที่ 23	ขาบวม Leg edema	ภาสกร ผาสุขดี	305
บทที่ 24	เส้นเลือดขอดที่ขา varicose vien	ธวัชชัย ตูลวรรณนะ	315
บทที่ 25	แผลเรื้อรังที่ขาและเท้า Chronic leg and foot ulcer	กรวิวีร์ เทพสัมพันธ์พร	321
บทที่ 26	บาดแผลไฟไหม้น้ำร้อนลวก Burn	พูนพิศมัย สุวะโจ	329
บทที่ 27	การขับถ่ายปัสสาวะผิดปกติ Voiding dysfunction	จรัสพงศ์ ดิศรานันท์	343
บทที่ 28	อวัยวะเพศชายไม่แข็งตัว Erectile dysfunction	จรัสพงศ์ ดิศรานันท์	351
บทที่ 29	ปวดหัวจากการบาดเจ็บที่ศีรษะและต้นคอ Headache attributed to head and neck trauma	ไกรยศ เกียรติสุนทร	359

Part 3 Surgical ethic 369

บทที่ 30	ปัญหาด้านจริยธรรมที่พบบ่อยทางศัลยกรรม Common surgical ethic problems		371
30.1	การเซ็นติไบยินยอมก่อนผ่าตัด Surgical informed consent	วุฒิชัย ธนาพงศธร	373
30.2	การเจาะเลือด HIV ก่อนผ่าตัด Pre-operative HIV screening test	วุฒิชัย ธนาพงศธร	373
30.3	การบอกความจริงแก่ผู้ป่วย Telling the truth	วุฒิชัย ธนาพงศธร	374
30.4	การสื่อสารที่ล้มเหลว Communication Failure	วุฒิชัย ธนาพงศธร	375
30.5	การบอกข่าวร้าย Telling the bad news	วุฒิชัย ธนาพงศธร	376

30.6	สภาวะสมองตาย Brain death	ภูซงค์ อิศรกุล	378
30.7	ผลการผ่าตัดที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวัง Unexpected surgical result	วุฒิชัย ธนาพงศธร	381
30.8	เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่เกิดจากการผ่าตัด Surgical iatrogenic adverse events	วุฒิชัย ธนาพงศธร	382
30.9	คำประกาศสิทธิผู้ป่วย Thai Patient Right (TPR)	วุฒิชัย ธนาพงศธร	383
30.10	ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยการรักษาจริยธรรม แห่งวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2549 (หมวด 1 - 9) Thai medical council declaration for medical ethics : 2006 (Item 1-9)	วุฒิชัย ธนาพงศธร	383

Part 4 Surgical quality 389

บทที่ 31	ระบบคุณภาพด้านศัลยกรรม Surgical quality system	วุฒิชัย ธนาพงศธร	391
บทที่ 32	การบริหารจัดการความปลอดภัยและความเสี่ยงของคนไข้ Patient safety and risk management	วุฒิชัย ธนาพงศธร	403

Index 411